

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie I./2022
Senát II

Nález:

spisová značka	II. ÚS 139/2021
populárny názov	Spor o interpretáciu právnej normy
sudca spravodajca	Luboš Szigeti
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	20.01.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 12 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 12 ods. 2 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Výklad § 48 ods. 1 CSP poskytnutý veľkým senátom občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu v spore o interpretáciu právnej normy, ktorý v napadnutom uznesení konštatoval, že už pred postúpením veci existovali na nastolenú právnu otázku v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozdielne právne názory, je ústavne neudržateľný, pretože zreteľne poprel účel zákonného kreovania veľkého senátu, ako aj jeho „funkciu“ zjednotiteľa rozdielných právnych názorov na najvyššej úrovni, a to vo veci nejednotného výkladu právneho pojmu kľúčového pre celú oblasť civilného práva („vymáhateľná pohľadávka“), ktorý má zásadný význam pre naplnenie účelu účinnej ochrany veriteľa pri odporovateľných právnych úkonoch.
skutkový stav a základné fakty	Okresný súd rozsudkom určil, že darovacia zmluva, ktorú uzatvorili medzi sebou žalovaný v predmetnom konaní ako darca a jeho syn ako obdarovaný, je voči sťažovateľovi ako žalobcovi neúčinná. Uzatvorením darovacej zmluvy došlo k zmenšeniu majetku darcu spôsobilého na uspokojenie pohľadávky sťažovateľa a k ukráteniu sťažovateľa. Krajský súd rozsudok okresného súdu zmenil a žalobu zamietol, čo odôvodnil tým, že podľa názoru odvolacieho súdu predpokladom podania odporovacej žaloby je existencia vykonateľnej pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi. Oprel sa pritom o právny názor vyslovený najvyšším súdom vo veciach sp. zn. 6Cdo/253/2012 a sp. zn. 5Cdo/188/2010 a Najvyšším súdom Českej republiky vo veciach Rč 12/1998, Rč 12/2003 a Rč 5/2007. Proti rozsudku odvolacieho súdu sťažovateľ podal dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pretože sa odvolací súd pri právnom posúdení pojmu „vymáhateľnej pohľadávky“ v zmysle § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka odklonil od publikovanej, a teda zjednotenej judikatúry najvyššieho súdu (R

	<p>44/2001), resp. dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP, pokiaľ odvolací súd poukazuje na veci riešené najvyšším súdom sp. zn. 6Cdo/253/2012 a 5Cdo/188/2010, t. j. také, ktoré boli vydávané po publikovaní rozsudku R 44/2001.</p> <p>Senát 6 C dovolacieho súdu, ktorému vec pripadla na prejednanie a rozhodnutie, dospel k záveru odlišnému od právneho názoru vyslovenému v R 44/2001 a uvedenému aj v rozhodnutiach sp. zn. 4 Cdo 198/2010 a sp. zn. 2 Obdo 69/2012, ktorý aj odôvodnil, a preto uznesením postúpil vec veľkému senátu.</p> <p>Najvyšší súd vo veľkom senáte občianskoprávneho kolégia ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením rozhodol, že vec vracia na prejednanie a rozhodnutie senátu najvyššieho súdu 6 C, pretože tento senát v danom prípade nemal splnené podmienky na postúpenie veci podľa § 48 ods. 1 CSP. V odôvodnení uvedeného rozhodnutia veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu konštatoval, že už pred postúpením veci existovali na nastolenú právnu otázku v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozdielne právne názory.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Porušenie povinnosti predložiť vec veľkému senátu danej ustanovením § 48 ods. 1 CSP nie je iba porušením tohto zákonného ustanovenia, ale s ohľadom na ustanovenie čl. 48 ods. 1 prvú vetu ústavy aj pochybením, ktoré má ústavnoprávny rozmer. Z ústavného príkazu, že „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi“ ako jedného z princípov právneho štátu vyplýva, že nerešpektovanie zákona, v akom zložení má byť vec rozhodovaná, predstavuje vo svojich dôsledkoch porušenie čl. 48 ods. 1 ústavy. To <i>isté a contrario</i> platí aj v prípade, ak bezdôvodne veľký senát odmietne vo veci mu predloženej rozhodnúť.</p> <p>Spor o interpretáciu právnej normy je daný, ak sú v najmenej dvoch rozhodnutiach najvyššieho súdu vyslovené právne názory, ktoré rovnakú právnu normu interpretujú (vykladajú) odlišným spôsobom. Napriek skutočnosti, že v danom prípade veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu rozpor v interpretácii právnych noriem zistil, vo veci samej nerozhodol priamo, ale, vychádzajúc z dôvodovej správy k § 48 CSP, dospel k záveru, že chyba zákonný podklad pre jeho meritórne rozhodnutie. Veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu tým v podstate rozhodovanie o dovolaní prípustnom podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP zo svojej právomoci vylúčil a túto zúžil len na rozhodovanie o dovolaní prípustnom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP (t. j. prípady, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu).</p> <p>Takýto výklad § 48 ods. 1 CSP veľkým senátom občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu je ústavne neakceptovateľný. Dôvodom a účelom kreovania inštitútu veľkého senátu bolo zjednocovať judikatúru dovolacieho súdu a zvyšovať tak právnu istotu účastníkov právnych vzťahov práve v konkrétnom dovolacom konaní. Samotné znenie § 48 CSP umožňuje právnu neistotu sporových strán týkajúcu sa správnosti spôsobu vyriešenia relevantnej právnej otázky odvolacím súdom odstrániť v prebiehajúcim dovolacom konaní tak, že vyslovený právny názor bude záväzný nielen pre odvolací súd, ale stane sa názorom najvyššej súdnej autority záväzným v ďalších obdobných veciach. Prax občianskoprávneho kolégia toto legitímne očakávanie popiera a prikazuje dovolaciemu senátu o dovolaní rozhodnúť v základnej formácii, t. j. rozhodnutím (bez hyperboly) s účinkami len ďalšieho dovolacieho rozhodnutia, pridaného do množiny existujúcich (a odporujúcich si) dovolacích rozhodnutí o predmetnej otázke.</p> <p>Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd považuje námietku sťažovateľa, že veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu pochybil, keď rozhodol, že vec vracia na prejednanie a rozhodnutie senátu 6 C bez toho, aby vo veci</p>

	<p>meritórne rozhodol, za opodstatnenú.</p> <p>Ústavný súd vyslovil, že základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, napadnuté rozhodnutia zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	<p>nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 46/2012 z 23. augusta 2012</p> <p>rozhodnutie ESLP vo veci Zielinski, Pradal, Gonzales a ďalší v. Francúzsko, sťažnosti č. 24846/94 a č. 34165/96 až č. 34173/96, bod 59</p> <p>rozhodnutie ESLP vo veci Beian v. Rumunsko, sťažnosť č. 30658/05, Baranowski v. Poľsko, sťažnosť č. 28358/95</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
klúčové slová	<p>výklad (interpretácia)-ústavne konformný</p> <p>sudca-zákonný</p> <p>pohľadávka</p> <p>dovolenie-dovolacie konanie</p> <p>právny úkon-odporovateľnosť</p>

spisová značka	II. ÚS 186/2021
populárny názov	Intervenient - nedostatočné odôvodnenie
sudca spravodajca	Jana Laššáková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	02.12.2021
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2</p> <p>ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1</p> <p>ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 38 ods. 2</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p> <p>Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (uverejnený v zbierke vyhláškou ministra zahraničných vecí č. 120/1976 Zb.) čl. 14 ods. 1</p> <p>zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov</p>
analytická právna veta	Za nedostatočne odôvodnené možno označiť uznesenie všeobecného súdu, v rámci ktorého sa tento súd pri rozhodovaní o vstupe sťažovateľov ako intervenientov do konania v odôvodnení svojho rozhodnutia žiadnym spôsobom nevysporiadal s postavením sťažovateľov ako konateľov úpadcu a zmenkových ručiteľov, hoci tieto skutočnosti boli v konaní predložené sťažovateľmi i žalobcom.
skutkový stav a základné fakty	<p>Žalobca ako úpadca (spoločnosť v konkurze) viedol spor so žalovanou o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci. Neskôr bol na žalobcu vyhlásený konkurz a správca konkurznej podstaty navrhol pokračovať v konaní. Sťažovatelia boli spoločníkmi, konateľmi, konkurznými veriteľmi, zmenkovými ručiteľmi a členmi veriteľského výboru úpadcu – žalobcu. Sťažovatelia oznámili vstup do konania ako intervenienti v právnej veci správcu úpadcu proti žalovanej.</p> <p>V uvedenom konaní okresný súd medzitýmnym rozsudkom rozhodol, že je daná zodpovednosť žalovanej za škodu spôsobenú žalobcovi nesprávnym úradným postupom orgánov štátu s tým, že o výške nároku na náhradu škody a o trovách</p>

	<p>konania rozhodne v konečnom rozsudku.</p> <p>Krajský súd svojím rozsudkom tento rozsudok potvrdil. Ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 145/2019-124 z 30. januára 2020 rozsudok krajského súdu, ktorým bol potvrdený medzitýmny prvoinštančný rozsudok, zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.</p> <p>Po vrátení veci ústavným súdom sťažovatelia samostatnými podaniami doručenými okresnému súdu oznámili svoj vstup do konania ako intervenienti na strane žalobcu.</p> <p>Krajský súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením vstup sťažovateľov ako intervenientov do konania nepripustil.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Intervenient je subjektom sui generis sporového konania. V spore vystupuje buď na strane žalobcu, alebo žalovaného. V mimosporovom konaní a rovnako aj v správnom súdnom konaní je intervencia vylúčená. Je na rozhodnutí intervenienta, či do konania vstupuje. Intervencia vzniká na základe procesného úkonu intervenienta (§ 82 ods. 3 CSP). Intervenient má právny záujem na výsledku sporu, ktorý vyplýva z hmotného práva. Intervenient vlastnými procesnými úkonmi podporuje v spore stranu, na ktorej vystupuje, s cieľom jej víťazstva v spore. Prípustnosť intervencie skúma súd len na návrh (ktorejkoľvek) strany.</p> <p>So zreteľom na podstatu ústavnej sťažnosti považoval ústavný súd v prvom rade za potrebné zaujať aspoň stručné stanovisko k ústavne konformnej interpretácii termínu „právny záujem na výsledku konania“ ako definičného znaku inštitútu intervencie.</p> <p>Otázka existencie právneho záujmu intervenienta na výsledku sporu je otázkou zmeny právneho postavenia intervenienta (v zmysle zmeny v jeho právach alebo jeho právnych povinnostiach tvoriacich obsah tzv. sekundárneho právneho vzťahu medzi intervenientom a podporovanou sporovou stranou) v závislosti od výsledku intervenovaného sporu. V prípadoch tzv. rozšírenej subjektívnej záväznosti rozsudku (napr. § 228 ods. 2 CSP, § 306 CSP, § 43 Civilného mimosporového poriadku, § 162 Exekučného poriadku, § 32 ods. 15 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) je právny záujem intervenienta na výsledku sporu daný samotnou skutočnosťou, že toto rozhodnutie bude záväzné aj pre neho. V sporoch, v ktorých sa uplatňuje štandardná záväznosť súdneho rozhodnutia (tzn. záväznosť „len“ pre sporové strany a ich právnych nástupcov), je úlohou intervenienta preukazovať vplyv výsledku intervenovaného sporu na obsah jeho právneho vzťahu (spravidla hmotnoprávnej povahy) s podporovanou sporovou stranou.</p> <p>Tvrdený právny záujem na výsledku konania intervenienta je predmetom rozhodovania zo strany príslušného súdu až vtedy, ak niektorá zo strán sporu tvrdí nedostatok právneho záujmu vstupujúceho intervenienta. Pri posúdení existencie právneho záujmu na výsledku konania je potrebné mať na zreteli skutočnosť, že ide o objektívnu kategóriu. Teda je potrebné skúmať hmotnoprávne vzťahy sporových strán a ich hmotnoprávny dopad na tretie osoby v kontexte predmetu sporu. V prípade, ak konajúci súd zistí, že neexistuje spojitosť medzi hmotnoprávnym postavením subjektu, ktorý vstúpil do konania ako intervenient, a výsledkom sporu v korelácii s dôvodmi tvrdenými v oznámení o vstupe do sporu, je oprávnený rozhodnúť o jeho nepripustení do konania. V pochybnostiach, ak nie je možné s istotou vylúčiť potenciálny dopad výsledku sporu na intervenienta, je potom nevyhnutné dospieť k záveru, že intervencia je prípustná, a návrh na nepripustenie intervenienta zamietnuť v súlade so zásadou poskytovať v prípade pochybností výklad, ktorý je pre dotknutého účastníka priaznivejší a poskytuje mu viac práv (II. ÚS 203/2021).</p> <p>Vychádzajúc z obsahu a rozsahu ochrany základného práva na súdnu ochranu</p>

	<p>formulovaných v doterajšej judikatúre ústavného súdu a prihladnuc aj na doterajšiu judikatúru všeobecných súdov, možno právny záujem na výsledku konania definovať v spojení s podstatou a so zmyslom inštitútu intervencie, ktorým je posilnenie postavenia sporovej strany, na ktorej podporu intervenient do konania vstupuje, za podmienky, že objektívne existuje relevantný dôvod, z ktorého možno vyvodit', že aj intervenient má na výsledku sporu právny záujem. O právny záujem ide spravidla vtedy, ak rozhodnutím vo veci môže byť dotknuté právne postavenie intervenienta, jeho práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva (IV. ÚS 112/2018, I. ÚS 197/2021).</p> <p>Ústavný súd vyslovil, že základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 14 bodu 1 Prílohy č. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach boli napadnutým rozhodnutím krajského súdu porušené, napadnuté rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 112/2018 z 9. februára 2018
súvisiace právne predpisy	zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
klúčové slová	princíp a zásady (zjednotenie pojmov)-kontradiktórnosť intervencia-intervenient rozhodnutie-odôvodnenie účastník konania

spisová značka	II. ÚS 300/2021
populárny názov	Objektívna nestrannosť sudcu
sudca spravodajca	Jana Laššáková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	09.12.2021
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 1 písm. c Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	<p>1. Ústavný súd pri hodnotení otázky, či z objektívneho hľadiska mohlo napadnuté uznesenie najvyššieho súdu vyvolať u akéhokoľvek nestranného pozorovateľa pochybnosti o nestrannosti najvyššieho súdu, nemôže prihliadať na skutočnosti, ktoré nastali až následne po prijatí napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.</p> <p>2. Synergické kontextuálne vnímanie existencie príbuzenského vzťahu k prokurátorovi, proaktívne neoznámenie jeho možného vylúčenia z vykonávania úkonov trestného konania pre príbuzenský pomer k prokurátorovi, ako aj v napadnutom uznesení najvyššieho súdu nereflaktovanie argumentácie sťažovateľa týkajúcej sa nezákonného postupu prokurátora (jeho synovca) má podľa ústavného súdu značnú relevanciu a intenzitu. Popísané skutočnosti spochybňujú objektívnu nestrannosť sudcu. A práve toto zdanie je z ústavného hľadiska neprípustné.</p>

<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ bol zadržaný vo svojom obydlí a v ten istý deň bolo proti nemu uznesením vyšetrovateľa vznesené obvinenie zo spáchania pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2 a 3 Trestného zákona, ktorý mal sťažovateľ spáchať dvoma skutkami (čiastkovými útokmi) opísanými v skutkovej vete výroku tohto uznesenia v bodoch 7 a 8.</p> <p>Uznesením špecializovaného trestného súdu bol sťažovateľ vzatý do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku jeho väzby nebola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka.</p> <p>Proti tomuto uzneseniu špecializovaného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej najvyšší súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením rozhodol tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol (a zároveň zamietol aj sťažnosti ďalších troch spoluobvinených).</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavný súd v súvislosti s existenciou príbuzenského vzťahu medzi JUDr. Klimentom a JUDr. Repom konštatuje, že ak existuje medzi sudcom a prokurátorom pokrvný príbuzenský vzťah, je potrebné na túto skutočnosť upozorniť pred začatím konania a vyhodnotiť ju zo všetkých hľadísk, ktoré by mohli nestrannosť sponchybníť (III. ÚS 39/2021, pozri aj rozsudok EŠLP z 26. 5. 2020 vo veci Koulias proti Cypru, sťažnosť č. 48781/12, bod 61, v ktorom šlo o vzťah medzi sudcom a jeho synom pracujúcim vo väčšej advokátskej kancelárii, ktorá bola procesnou stranou v konaní). Podľa názoru ústavného súdu v právnom štáte obvinený oprávnené očakáva, že v jeho veci bude rozhodovať nestranný sudca.</p> <p>Pokiaľ JUDr. Kliment poukazuje na skutočnosť, že predmetný príbuzenský vzťah bol rozsiahlo medializovaný, a preto nesúhlasí s tvrdením sťažovateľa, že o existencii predmetného príbuzenského vzťahu nemal v čase rozhodovania najvyššieho súdu vedomosť, ústavný súd konštatuje, že len na základe tejto argumentácie nemožno považovať za nepochybne preukázané, resp. dokázané, že sťažovateľ mal naozaj o predmetnom príbuzenskom vzťahu vedomosť už v čase rozhodovania najvyššieho súdu. Na druhej strane je však nepochybné, že v čase rozhodovania najvyššieho súdu JUDr. Kliment disponoval vedomosťou o svojom príbuzenskom vzťahu k JUDr. Repovi a zároveň nepochybne (<i>iura novit curia</i>) disponoval aj znalosťou, že v zmysle § 31 ods. 1 Trestného poriadku je sudca vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní (t. j. vrátane vzťahu k prokurátorovi). Ako sudcovi najvyššieho súdu boli JUDr. Klimentovi zároveň s vysokou pravdepodobnosťou známe aj rozhodnutia najvyššieho súdu (na ktoré poukázal aj ústavný súd v náleze č. k. II. ÚS 428/2020 z 28. januára 2021, na ktorý sudca JUDr. Kliment poukazuje vo svojom vyjadrení) č. k. 4 Ndt 6/2020 zo 4. marca 2020 a č. k. 4 Ndt 12/2020 z 28. apríla 2020, ktorými boli z vykonávania úkonov trestného konania vylúčení sudcovia, ktorí sami oznámili vlastnú zaujatosť pre pomer, resp. príbuzenský pomer k orgánu činnému v trestnom konaní.</p> <p>K už uvedenému pristupuje aj ďalšia výhrada sťažovateľa, a to že senát najvyššieho súdu nevenoval vôbec žiadnu pozornosť väzobnej výpovedi sťažovateľa pred špecializovaným súdom, resp. sa vôbec nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľa obsiahnutou v jeho sťažnosti proti väzbe, z ktorých vyplynulo, že JUDr. Repa sa mal sťažovateľovi vyhrázať väzbou, ak sa neprizná a neudá aj ďalšie osoby.</p> <p>V tejto súvislosti ústavný súd zároveň konštatuje, že pokiaľ JUDr. Kliment vo svojom vyjadrení poukazuje na skutočnosť, že podľa jeho informácií sa sťažovateľ dodatočne ospravedlnil prokurátorom špeciálnej prokuratúry JUDr. Michalovi Šúrekovi a JUDr. Ondrejovi Repovi za tvrdenie, že na sťažovateľa vyvíjali psychický a fyzický nátlak, tak táto skutočnosť nemá žiaden vplyv na ústavným súdom posudzovanú otázku nestrannosti rozhodovania najvyššieho súdu. Ústavný súd totiž pri hodnotení otázky, či z objektívneho hľadiska mohlo napadnuté uznesenie najvyššieho súdu vyvolať u akéhokolvek nestranného</p>

	<p>pozorovateľa pochybnosti o nestrannosti najvyššieho súdu, nemôže prihladať na skutočnosti, ktoré nastali až následne po prijatí napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že predmetné ospravedlnenie sťažovateľa nič nemení na samotnej existencii príbuzenského vzťahu medzi JUDr. Klimentom a JUDr. Repom.</p> <p>Synergické kontextuálne vnímanie (III. ÚS 39/2021) existencie príbuzenského vzťahu k prokurátorovi, proaktívne neoznámenie jeho možného vylúčenia z vykonávania úkonov trestného konania pre príbuzenský pomer k prokurátorovi, ako aj v napadnutom uznesení najvyššieho súdu nereflektovanie argumentácie sťažovateľa týkajúcej sa nezákonného postupu jeho synovca má podľa ústavného súdu značnú relevanciu a intenzitu. Popísané skutočnosti spochybňujú objektívnu nestrannosť JUDr. Klimenta. A práve toto zdanie je z ústavného hľadiska neprípustné.</p> <p>Pri komplexnom zhodnotení vzťahu sudcu JUDr. Klimenta k prokurátorovi JUDr. Repovi tak ústavný súd konštatuje, že tento je takej povahy a intenzity, že objektívne vyvoláva pochybnosti o jeho nestrannosti nielen u sťažovateľa, ale aj u akéhokoľvek nestranného pozorovateľa, čo môže viesť až k strate dôvery občanov v spravodlivosť. Uvedené je v rozpore s už spomínanou zásadou obsiahnutou v judikatúre ESLP, podľa ktorej spravodlivosť musí byť nielen vykonaná, ale musí byť vidieť, že je vykonaná.</p> <p>Ak vo veci sťažovateľa rozhodoval sudca, u ktorého možno mať pochybnosti o jeho nestrannosti, takýmto uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	<p>rozsudky ESLP Delcourt p. Belgicku zo 17. 1. 1970, Saraiva De Carvalho p. Portugalsku z r. 1994</p> <p>rozsudok Veľkej komory ESLP vo veci Kyprianou c. Cyprus, sťažnosť č. 73797/01, bod 119</p> <p>rozsudok ESLP vo veci Pullar c. Spojené kráľovstvo, sťažnosť č. 22399/93, bod 32</p> <p>Chmelíř c. Česká republika, 2005, Ferrantelli a Santangelo c. Taliansko, 1996</p> <p>rozsudok Veľkej komory ESLP vo veci Maurice c. Francúzsko, sťažnosť č. 29369/10, bod 78</p> <p>rozsudok ESLP vo veci Otagi Mondragon a ostatní c. Španielsko, sťažnosť č. 4184/15, bod 56</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	<p>sudca-námietka zaujatosti</p> <p>sudca-nestrannosť</p> <p>sudca-zákonný</p> <p>väzba</p>

spisová značka	II. ÚS 455/2021
populárny názov	Nesprávny postup - nerozhodnutie odvolacieho súdu
sudca spravodajca	Euboř Szigeti
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	20.01.2022
dotknuté články ústavy	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1

a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Postup krajského súdu, ktorý nerešpektoval § 390 CSP v spojení s § 68 CMP, predstavuje ústavne neakceptovateľný zásah do základného práva sťažovateľiek na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, pretože kolидуje s ich obsahom v záruke postupu podľa platnej a účinnej procesnej normy.
skutkový stav a základné fakty	Okresný súd v konaní o návrhu na zvýšenie výživného pre maloletú v poradí druhým rozsudkom (prvý rozsudok okresného súdu bol zrušený uznesením krajského súdu a vec bola vrátená okresnému súdu pre účely doplnenia dokazovania, pozn.) uložil povinnému (otcovi) prispievať na výživu maloletej sumou 240 eur mesačne. Otec uvedený rozsudok napadol v poradí druhým odvolaním, o ktorom rozhodol krajský súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením tak, že odvolaním napadnutý druhý rozsudok okresného súdu opätovne zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s poukazom na nedostatočné vyhodnotenie vykonaných dôkazov v jeho odôvodnení. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľiek bola námietka, že krajský súd mal v odvolacom konaní proti druhému rozsudku okresného súdu aplikovať § 68 Civilného mimosporového poriadku, v dôsledku čoho sa predmetné konanie predĺžilo.
z odôvodnenia	Pokial' sa súd prvej inštancie aj v poradí druhým rozhodnutím, resp. konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, dopustí takých procesných pochybení, ktoré by inak boli dôvodom na zrušenie v poradí druhého rozhodnutia, musí ich odvolací súd sám odstrániť alebo napraviť v odvolacom konaní. To znamená, že bude jeho povinnosťou preskúmať splnenie procesných podmienok, napraviť prípadné nedostatky v procesnom postupe, ktorým súd prvej inštancie porušil právo strany na spravodlivý proces, či doplniť alebo zopakovať dokazovanie. Na doplnenie alebo zopakovanie dokazovania musí odvolací súd nariadiť odvolacie pojednávanie (Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C.H.Beck, 2016, str. 1307). Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že krajský súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu nedostatočného odôvodnenia úvah pri hodnotení dôkazov a čiastočne považoval za potrebné doplniť dokazovanie vo vzťahu k zmene zdravotného stavu žalovaného. Ustanovenia CMP odkazujú na subsidiárnu aplikáciu aj § 390 CSP, ktorý odvolaciemu súdu ukladá bez možnosti odchýlenia sa rozhodnúť vo veci samej ako súd s plnou jurisdikciou, ak už raz bol rozsudok okresného súdu zrušený a rozhoduje o novom odvolaní proti druhému rozsudku. Všetky zákonné predpoklady uvedeného postupu v tomto prípade boli naplnené. Napriek tomu krajský súd opomenul subsidiárne aplikovať § 390 CSP a v odôvodnení sa tohto problému vôbec nedotkol. Na vyčítané nedostatky rozsudku okresného súdu v konaní podľa CMP odvolací súd prihliada len, ak mali vplyv na správnosť rozhodnutia. V takom prípade je krajský súd povinný postupovať podľa § 390 CSP aplikovaného na základe § 2 ods. 1 CMP. Ústavný súd teda konštatuje, že postup krajského súdu, ktorý nerešpektoval § 390 CSP, predstavuje ústavne neakceptovateľný zásah do základného práva sťažovateľiek na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, pretože koliduje s ich obsahom v záruke postupu podľa platnej a účinnej procesnej normy. Vzhľadom na uvedené ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľiek na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu (výrok 1 nálezu). Zároveň v opätovnom zrušení a vrátení veci okresnému súdu v rozpore s procesným právom ústavný súd vzhliadol aj porušenie základného práva

	sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, keďže bez opory v platnom práve krajský súd spôsobil predĺženie konania v rozpore s čl. 5 ods. 2 CMP, zvolený postup nesmeruje k nastoleniu účinnej a rýchlej právnej istoty sťažovateľiek vo veci s mimoriadnou časovou prioritou (zvýšenie výživného, pozn.). Zvolený postup ústavný súd hodnotí aj ako neefektívny.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
klúčové slová	odvolanie-rozhodnutie o odvolaní maloletý-úprava práv a povinností k maloletému vyživovacia povinnosť-výživné súd-procesný postup

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.